

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**МИРЗО УЛУҒБЕК НОМЛИ
ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ УНИВЕРСИТЕТИ**

**ИЖТИМОЙ ФАНЛАР ФАКУЛЬТЕТИ
ПСИХОЛОГИЯ КАФЕДРАСИ**

**“ИННОВАЦИЯЛАР ВА ТАЪЛИМДАГИ
ИСЛОҲОТЛАР КОНТЕКСТИДА
ЗАМОНАВИЙ ПСИХОЛОГИЯ:
МУАММОЛАР, ҚОНУНИЯТЛАР ВА
ИСТИҚБОЛЛАР”**

**мавзусида Республика илмий-амалий конференция
МАТЕРИАЛЛАРИ**

06 март 2019 йил

Тошкент – 2019

МУНДАРИЖА

ЯЛПИ МАЖЛИС МАЪРУЗАЛАРИ

Мухамедова Д.Г. Социально-психологический аспект коммуникативного потенциала менеджера в системе образования	12
Ғозиев Э.Ғ. Замоनावий менежер ва раҳбарлар	14
Шоумаров Ғ.Б. Э. Ғ. Ғозиевнинг ўзбекистонда психология фанининг ривожланишига қўшган ҳиссаси	19
Мавлонов М.М. Моделирование как эффективный метод создания инновационно-технологических умений у студентов	20
Сафаев Н.С., Кудратуллаева Р.Б. Эмоциональный интеллект как фактор развития акмеологической культуры будущего педагога	22
Арзикулов Д.Н. Спорт педагогик фаолияти қобилиятлари ривожланишининг ижтимоий-психологик механизмлари	25
Жабборов А., Облокулов Ж.Ж. Очиқ ахборот маконида ёшлар тарбиясига доир муаммолар, изланишлар ва ечимлар	29

1 – ШЎЪБА. ШАХС-ИННОВАЦИЯ ВА ТАЪЛИМДАГИ ЎЗГАРИШЛАРНИНГ ФАОЛ СУБЪЕКТИ ВА ОБЪЕКТИ

Қодиров К.Б., Шукуров Р.Э. Ижтимоий идентификация шахс тараққиётига таъсир этувчи омил сифатида	33
Расулов А.И. Шахс феноменига методологик ёндашув	35
Рахмонова З.Н. Инсон камолоти, жамият тараққиёти ва маънавий омиллар	37
Равшанов Л.У. Ҳарбий хизматчилар фаолияти ва имижининг психологик хусусиятлари	39
Ибрагимов М.А. Шахсни тадқиқ этишининг график усуллари	43
Rahimova Y.I. Zamonaviy talabalar shaxs modeli shakllantirishda innovatsion tarbiyaviy jarayonning o'rnini	45
Бобохонова Л.Ш. Таълим тизимида инновацион технологияларнинг ўрни ва роли	49
Nazarova M.M. Zamonaviy psixologiyaning innovatsion taraqqiyot xususiyatlari..	51
Qurbonboev A. Abraham maslou bo'yicha insonning o'zini o'zi faollashtirish muammosi.....	53
Omargova Z.K. Talaba yoshlarda liderlik qobiliyatini shakllantirishning ahamiyati.....	56
Бекова Ш.Ж. Мактабгача болаларда мулоқатнинг психологик ривожланиши.	59
Касымова Н.Д. Профессиональная ориентация студентов на игровую деятельность дошкольников.....	62
Qirg'izboeva M.A. Boshlang'ich sinf matematika darslarida didaktik materiallardan foydalanish ahamiyati.....	65
Низамова Ш.И. Ўқувчиларда ватанга муҳаббат туйғусини ривожлантиришда раҳбарнинг вазифаси.....	67
Сатвалдиев А. Мулоқотнинг шахслараро муносабатда ўзига ҳослиги	70

Маматова Н.А. Беморларда даволанишга бўлган содикликни шакллантиришнинг педагогик жиҳатлари.....	429
Нурматов А.Н. Ҳуқуқий маданият – фуқароларнинг етукчилиги ва ҳуқуқий онглилигини кўрсатувчи мезон	432
Одилжонов А.А. Мактабгача тарбия ёшидаги болаларда баркамол шахсни шакллантиришнинг ижтимоий-психологик хусусиятлари.....	433
Отажонов Қ. Темир йўл транспорти менежери бошқарув фаолиятининг ижтимоий-психологик хусусиятлари	436
Саидова Д.И. Ўқувчи ўқиш кўникмаларини шакллантиришга таъсир этувчи психологик омиллар	438
Сулаймонов М., Нарзиқулова Г. Алишер Навоийнинг “Маҳбуб ул-қулуб” асарида иродавий сифатларнинг (сабр-тоқат) психологик таҳлили	441
Султанова Л.З. Многомерность смысловой интерпретации при восприятии текстов на иностранном языке	443
Умарова Н.Ш., Амонов Д.Х. Спортчи шахсини спорт фаолиятига мослашуви спорт психологияси муаммоси сифатида	447
Сулаймонов М., Умматова С. Психологнинг мутахассис сифатида тергов жараёнида иштироки	448
Сулётбаева Э.С. Содержание подготовки подрастающего поколения к семейной жизни	453
Уразбаева Д.А. Онкологик беморларнинг психологик ҳолатларини тадқиқ қилишнинг ўзига хослиги	455
Ўринова Л. Бошланғич синф ўқитувчиси касбий камолотининг психологик хусусиятлари	457
Хайтов А.У. Жисмоний имконияти чекланган спортчиларнинг нотўқислик компелксини психокоррекция қилиш усуллари	459
Шамсиева М.Б. Нутқий мулоқотда мурожаатнинг ўрни	462
Шодмонова М.Б. Адабиёт дарсларида ўқувчилар руҳиятига эътибор масаласи.....	464
Эгамбердиев Ф. Спорт фаолияти самарадорлигининг ҳукмрон ташкил этувчилари	466
Эрназарова Р. Педагогик мулоқотнинг ўзига хос хусусиятлари	468
Джалалов У.Д., Абидова З.А. Толерантность провайдеров как фактор их активных субъектных и объектных проявлений в инновационных процессах повышения	471
Дўмонов Б.М. Умумтаълим мактабларида кимёвий билим, кўникма ва малакаларни самарали ривожлантириш методикаси	474
Дўмонов Б.М. Умумтаълим мактабларида кимёвий билим, кўникма ва малакаларни самарали ривожлантиришнинг айрим жиҳатлари	476
Ражабова Ф.П. Ёшларда хулқ огиши келиб чиқишининг ижтимоий-психологик сабаблари	478
Шукурова Д.Р. Ҳозирги замон бўлажак бошланғич синф ўқитувчисининг ўзига хос психологик хусусиятлари	481
Амиркулов Ж. Бошланғич синф ўқувчиларига иқтисодий тушунчаларни	

ж) Шахсий ёндошувларни (шахсий сифатлар, темперамент, характер ва б.) инобатга олиш. [4]

Беморнинг нотўғри ҳаёт кечириш тарзини ўзгартириш кераклигига, зарарли одатлардан воз кечишга, мутғасил равишда оҳишта даволаниши мумкинлигига ишонтириш, касалликка қарши курашда беморнида содиқликни шакллантиришда шифокор ўзининг педагогик ёндашувни фаол ёрдамчиси ва иттифокчисига айлантириши лозим.

ҲУҚУҚИЙ МАДАНИЯТ – ҲУҚУҚЛАРНИНГ ЕТУҚЛИЛИГИ ВА ҲУҚУҚИЙ ОНГЛИЛИГИНИ КўРСАТУВЧИ МЕЗОН

Нурматов А.Н., Қарши давлат университети

Ўзбекистон Республикасининг истиқболли тараққиёти бугунги кунда ёш авлоднинг ҳар томонлама мукамал даражада шаклланишига боғлиқдир. Шу нуқтаи назардан, ўқувчиларда ҳуқуқий маданиятни шакллантириш масаласи психологияда энг долзарб масалалардан бири ҳисобланади. Ушбу масалани илмий-амалий жиҳатларини ўқувчиларида ўрганиш, илмий тадқиқот ишларини олиб бориш уларда ҳуқуқий-психологик билимларни замон талаблари асосида ривожлантириш имконини беради.

Жаҳонда инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, ҳуқуқий саводхонликни ошириш ва унинг устуворлигини таъминлаш долзарб аҳамият касб этмоқда. БМТ томонидан болаларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилишда таълим муассасалари билан ижтимоий институтлар ҳамкорлигини таъминлаш жаҳонда тинчлик ва осойишталикни сақлашнинг устувор йўналиши сифатида белгиланган. Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев 2017-йил 20-сентябрь куни БМТ Бош Ассамблеясининг 72-сессиясидаги маърузасида ёшларга оид сиёсатни шакллантириш ва амалга оширишга қаратилган умумлаштирилган халқаро ҳуқуқий ҳужжат БМТнинг Ёшлар ҳуқуқлари тўғрисидаги халқаро конвенциясини ишлаб чиқишни таклиф этди. Бунинг учун ёш авлоднинг ижтимоий қўллаб-қувватлаш унинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги кўп томонлама ҳамкорликни ривожлантириш лозимлиги таъкидлар.

Ҳозирги кундаги ижтимоий ҳаётнинг барча соҳалардаги ислоҳатларни ҳаётга муваффақиятли татбиқ этишда халққа ҳуқуқий билимлар бериш, яъний жамиятдаги ижтимоий- ҳуқуқий фаоллик зарурий шартлари бўлган демократик тамойилларини кишилар онгига чуқурроқ сингдириш муҳим аҳамият касб этади. Шу боис мамлакатда инсон ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини таъминлашнинг, ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларини демократлаштириш мавжуд шарт-шариотлари такомиллаштириш ва ҳуқуқий давлат асосларини шакллантириш заруриятларидан келиб, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг IX сессиясида “Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш миллий дастури” қабул қилинди. У ҳуқуқий маданиятни юксалтириш механизмининг, аҳолининг ҳуқуқий онгини юксалтиришнинг асосий жиҳатларини назарда тутди. Шундай қилиб, аҳолининг ҳуқуқий маданиятини кўтариш ва ҳуқуқий тарбиясини яхшилаш

бўйича давлат сиёсатини самарали амалга ошириш учун мустаҳкам ҳуқуқий пойдевор шакиллантирилди.

“Ҳуқуқий маданият – фуқароларнинг етукчилиги ва онглилигини кўрсатувчи мезон. Ҳуқуқий маданият тушунчаси ҳуқуқнинг ривожланиш даражаси, аҳолининг ҳуқуқ ҳақидаги тушунчаси, қонунларнинг аҳволи, ҳуқуқни амалга ошириш ишларини ташкил этиш даражаси, ҳуқуқнинг обрўи сингари элементлардан ташкил топади. Ҳуқуқий маданиятга ҳуқуқ фанининг ривожланиш даражаси, ҳуқуқни ташвиқот қилиш қандай йўлга қўйилганлиги, маданиятнинг умумий даражаси таъсир қилади. Ҳуқуқий маданият ҳуқуқий онг амалиёти яъни ҳуқуқни қўллаш, амалиётга татбиқ этишдир. Шахс қанчалик ҳуқуқий билимга эга бўлмасин, қонун ва бошқа қоидаларга амал қилмаса, у жамият учун катта зарар бўлиб, бу ҳуқуқий маданиятсизликни келтириб чиқаради. Демак, ҳуқуқий маданиятга шахснинг ўз ҳуқуқ, эркинликларини англаганлигини кўрсатувчи мезон сифатида қарашимиз мумкин”.

Қонунга итоаткорлик бу-юксак ҳуқуқий онглилик, жамият ва давлат манфаатларини чуқур тушуниб етиш, ижтимоий бурч, яъни ўз қилмишлари учун давлат олдида, жамият олдида жавобгарлик туйғуси билан узвийдир.

Қонунга итоаткор ҳар бир фуқаро қонунларнинг талаблари жамиятнинг юксак манфаатларини ифода этишини, қонунларга риоя қилиш фақат халқ манфаатларига эмас, балки унинг ўз манфаатларига ҳам хизмат қилишини яхши тушунади. Қонун одамларни бирлаштиради, қонунбузарликларни, қонунни менсимаганларни эса, қонун доирасидан ташқарига чиқариб қўяди. Қонунга итоаткорлик, ақл идрок, виждон, ички эътиқод масъули бўлиб, инсонда олижаноб фазилатларни тарбиялайди.

Куришиб турибдики, ҳозирги даврга келиб фуқаролик жамияти қуриш ислохотлари шароитида ёшларни шу жараёнда фаол иштирок этишлари ва ўз дунёқарашларини фуқаролик жамият қуришга доир назариялар билан бойитишлари учун шарт-шароитлар яратишлари, фуқаролик жамиятига киришлари лозим, чунки фақат шу жамиятда ҳуқуқий муносабатлар ҳақиқий хусусият касб этади. Биз бундай жамиятни қуришни, барпо этишни орзу қилмоқдамиз ва шунга интилоқдамиз.

МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ ЁШИДАГИ БОЛАЛАРДА БАРКАМОЛ ШАХСНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ ИЖТИМОЙ-ПСИХОЛОГИК ХУСУСИЯТЛАРИ

Одилжонова А.А.

Андижон вилояти ХТХҚТМОҲМ

Ўзбекистон республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегиясида узлуксиз таълим тизимини янада такомиллаштириш, сифатли таълим хизматлари имкониятларини ошириш, меҳнат бозорининг замонавий эҳтиёжларига мос юқори малакали кадрлар тайёрлаш сиёсатини давом эттириш назарда тутилмоқда. Хусусан, мактабгача таълим муассасалари тармогини